

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

راهنمای هنر آموز ایمنی در دریا

رشته‌های ناوبری - مکانیک موتورهای دریایی - الکترونیک و

مخابرات دریایی

گروه‌های خدمات - مکانیک - برق و رایانه

شاخه فنی و حرفه‌ای

پایه دهم دوره دوم متوسطه

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

راهنمای هنرآموز ایمنی در دریا - ۲۱۰۷۸۲

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

افشار بهمنی، علیرضا پورشریعه، فرشاد حائری، اشرف‌السادات شکرباغانی، محمدرضا

صابر دیارجان، علی‌اصغر هادی‌زاده اصفهانی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)

علیرضا پورشریعه، فرشاد حائری، اشرف‌السادات شکرباغانی، محمدرضا صابر دیارجان،

علی‌اصغر هادی‌زاده اصفهانی (اعضای گروه تألیف) - فاطمه اسلامی (ویراستار)

اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

جواد صفری (مدیر هنری) - الهه یعقوبی‌نیا (صفحه‌آرا)

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهیدموسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌گاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج -

خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی:

۱۳۹-۳۷۵۱۵

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

چاپ دوم ۱۳۹۷

نام کتاب:

پدیدآورنده:

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:

مدیریت آماده‌سازی هنری:

شناسه افزوده آماده‌سازی:

نشانی سازمان:

ناشر:

چاپخانه:

سال انتشار و نوبت چاپ:

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

دست توانای معلم است که چشم انداز آینده ما را ترسیم می کند.

امام خمینی (قدّس سرّه الشّریف)

واحد یادگیری ۱: ایمنی روی کشتی ۱۰

- ۱-۱- وسایل و البسه ایمنی ۱۲
- ۱-۲- اصول اولیه ایمنی ۱۶
- ۱-۳- ایمنی در عرشه، انبارها و مخازن کشتی ۲۰
- ۱-۴- ایمنی در موتورخانه ۲۷
- ۱-۵- ایمنی در آشپزخانه ۲۸
- ۱-۶- ورود به فضاهای بسته ۳۲
- ۱-۷- کار کردن در ارتفاع ۳۴

واحد یادگیری ۲: کمک‌های اولیه ۳۹

- ۲-۱- بهداشت ۴۱
- ۲-۲- کمک‌های اولیه ۵۴
- ۲-۳- کنترل علائم ۷۰
- ۲-۴- خونریزی و زخم‌بندی ۷۶
- ۲-۵- شوک و روش‌های مقابله با آن ۸۱
- ۲-۶- برق گرفتگی و سوختگی ۸۳
- ۲-۷- گرم‌زدگی و سرمازدگی ۹۰
- ۲-۸- شکستگی استخوان و مفاصل ۹۵
- ۲-۹- خفگی ۱۰۰

واحد یادگیری ۳: اطفای حریق ۱۰۳

- ۳-۱- عوامل آتش‌سوزی ۱۰۵
- ۳-۲- تأثیر عوامل هرم آتش در ایجاد حریق ۱۰۵

۱۰۷..... ۳-۳- انواع حریق ■

۱۱۰..... ۳-۴- انواع کپسول های آتش نشانی و خاموش کننده ها ■

واحد یادگیری ۴: بقا در دریا

۱۲۵..... ۴-۱- انواع شرایط اضطراری ■

۱۲۹..... ۴-۲- انواع وسایل بقا در دریا ■

۱۴۶..... ۴-۳- انواع علائم اضطراری ■

۱۴۷..... ۴-۴- ترک کشتی ■

۱۴۸..... ۴-۵- روش های به آب انداختن قایق های نجات ■

۱۵۸..... ۴-۶- آدم بدریا ■

۱۶۰..... ۴-۷- تجسس و نجات در دریا ■

واحد یادگیری ۵: حفاظت از محیط زیست

۱۶۵..... ۵-۱- آلودگی چیست؟ ■

۱۷۷..... ۵-۲- آلودگی دریایی ■

۱۸۵..... ۵-۳- گرمایش جهانی Global Warming ■

منابع

۱۹۴.....

موضوع اولین هدف عملیاتی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مربوط به پرورش تربیت یافتگانی است که با درک مفاهیم اقتصادی در چارچوب نظام معیار اسلامی از طریق کار و تلاش و روحیه انقلابی و جهادی، کارآفرینی، قناعت و انضباط مالی، مصرف بهینه و دوری از اسراف و تبذیر و با رعایت وجدان، عدالت و انصاف در روابط با دیگران در فعالیتهای اقتصادی در مقیاس خانوادگی، ملی و جهانی مشارکت می نمایند. همچنین سند برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران «*حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری*» به قلمرو و سازماندهی محتوای این آموزشها پرداخته است.

در برنامه‌های درسی فنی و حرفه‌ای علاوه بر اصول دین‌محوری، تقویت هویت ملی، اعتبار نقش یادگیرنده، اعتبار نقش مرجعیت معلم، اعتبار نقش پایه‌ای خانواده، جامعه، توجه به تفاوت‌های فردی، تعادل، یادگیری مادام‌العمر، جلب مشارکت و تعامل، یکپارچگی و فراگیری، اصول تنوع‌بخشی آموزش‌ها و انعطاف‌پذیری، آموزش بر اساس نیاز بازار کار، اخلاق حرفه‌ای، توسعه پایدار و کاهش فقر و تولید ثروت، شکل‌گیری تدریجی هویت حرفه‌ای توجه شده است. مطالبات اسناد بالادستی، تغییرات فناوری و نیاز بازار کار داخل کشور و تغییر در استانداردها و همچنین توصیه‌های بین‌المللی، موجب شد تا الگوی مناسب که پاسخگوی شرایط مطرح شده باشد طراحی و برنامه‌های درسی بر اساس آن برنامه‌ریزی و تدوین شوند. تعیین سطوح شایستگی و تغییر رویکرد از تحلیل شغل به تحلیل حرفه و توجه به ویژگی‌های شغل و شاغل و توجه به نظام صلاحیت حرفه‌ای ملی، تلفیق شایستگی‌های مشترک و غیر فنی در تدوین برنامه‌ها از ویژگی‌های الگوی مذکور و برنامه‌های درسی است. بر اساس این الگو فرایند برنامه‌ریزی درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی در دو بخش دنیای کار و دنیای آموزش طراحی شد. بخش دنیای کار شامل ده مرحله و بخش دنیای آموزش شامل پانزده مرحله است. نوع ارتباط و تعامل هر مرحله با مراحل دیگر فرایند به صورت طولی و عرضی است، با این توضیح که طراحی و تدوین هر مرحله متأثر از اعمال موارد اصلاحی مربوط به نتایج اعتباربخشی آن مرحله یا مراحل دیگر می‌باشد.

بر این اساس جدول دروس رشته‌های ناوبری، مکانیک موتورهای دریایی، الکترونیک و مخابرات دریایی در نظام جدید آموزشی دوره دوم متوسطه به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش رسید و مبتنی بر آن، محتوای کتاب‌های درسی و بسته آموزشی تألیف گردید. در پایه دهم درس‌های اختصاصی این رشته شامل دانش فنی پایه، درس مشترک گروه، کارگاه ۱ و کارگاه ۲ می‌باشند.

توصیه سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی بر تدوین اجزای بسته آموزشی جهت تسهیل و تعمیق فعالیت‌های یاددهی یادگیری، کارشناسان و مؤلفان را بر آن داشت تا محتواهای آموزشی مورد نظر را در شبکه‌ای از اجزای یادگیری با تأکید بر برنامه درسی رشته، برنامه‌ریزی و تدوین نمایند. همچنین برای کارگاه ۱ بسته آموزشی تحت عنوان ایمنی در دریا تهیه گردید. کتاب راهنمای هنرآموز از اجزای شاخص بسته آموزشی است و هدف اصلی آن توجیه و تبیین برنامه‌های درسی تهیه شده با توجه به چرخش‌های تحولی در آموزش فنی و حرفه‌ای و شامل توصیه‌هایی برای اجرای مطلوب آن می‌باشد.

کتاب راهنمای هنرآموز در دو بخش تدوین شده است. بخش نخست مربوط به تبیین جهت‌گیری‌ها و رویکردهای کلان برنامه درسی است که کلیات تبیین منطق برنامه درسی، چگونگی انتخاب و سازماندهی محتوا، مفاهیم و مهارت‌های اساسی و چگونگی توسعه آن در دوره، جدول مواد و منابع آموزشی را شامل می‌شود. بخش دوم مربوط به طراحی واحدهای یادگیری، تبیین منطق واحد یادگیری، پیامدهای یادگیری، ایده‌های کلیدی، طرح پرسش‌های اساسی، سازماندهی محتوا و تعیین تکالیف یادگیری و عملکردی با استفاده از راهبردهای مختلف و در آخر تعیین روش‌های ارزشیابی می‌شود.

همچنین در قسمت‌های مختلف کتاب راهنمای هنرآموز با توجه به اهمیت آموزش شایستگی‌های غیر فنی به آموزش مدیریت منابع، ایمنی و بهداشت، یادگیری مادام‌العمر و مسئولیت‌پذیری تأکید شده است.

مسلماً اجرای مطلوب برنامه‌های درسی، نیازمند مساعدت و توجه ویژه هنرآموزان عزیز و بهره‌مندی از صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی مناسب ایشان می‌باشد.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

